

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 51/09

mun. Chișinău

15 aprilie 2024

Inspector de Integritate principal al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Vladislav GORCEAC, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Jitari Oleg, primar al s. Briceni, r-nul Dondușeni, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

CONSTATĂ:

La 16.01.2024 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. 574, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor cu atribuirea codului numeric al dosarului 202402090001 și care are drept obiect de examinare, verificarea respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Jitari Oleg, primar al s. Briceni, r-nul Dondușeni.

Astfel, în conținutul sesizării se invocă faptul că, dl Jitari Oleg, primar al s. Briceni, r-nul Dondușeni, nu a respectat prevederile art. 13 din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, nu a informat în scris organul ierarhic superior despre conflictul de interese în care se află, în legătură cu faptul încheierii contractului individual de muncă nr. 1 din 01.03.2023, prin care fiul său – XXXXX a fost angajat în calitate de administrator al ÎM,, Servicii comunale Briceni”, instituție subordonată primăriei pe care o conduce.

În conformitate cu prevederile art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, inspectorul de integritate, în termen de 30 zile de la data repartizării sesizărilor, efectuează verificarea prealabilă a acestora, în cadrul căreia verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Verificând sesizarea sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut s-a stabilit că, sesizarea corespunde cerințelor prevăzute de art. 75 din Codul Administrativ.

Conform art. 85 alin. (3) al Codului administrativ al RM, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.

Potrivit art. 87 alin. (1) din Codul administrativ al RM, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Urmare a validării datelor prin sistemul *SIA E-Integritate*, s-a determinat că dl Jitari Oleg, primar al s. Briceni, r-nul Dondușeni, deține calitatea de subiect al declarării, prin prisma art. 3, alin. (1), lit. a) al Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (in continuare *Legea nr. 133/2016*)

Potrivit anexei din *Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*, primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică. Regimul general al funcției de demnitate publică, statutul juridic al persoanei care ocupă această funcție, precum și alte raporturi ce decurg din exercitarea funcției de demnitate publică, sunt aspecte statuate de către legiuitor în *Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, nr. 199/2010*, coroborate de prevederile *Legii privind administrația publică locală, nr. 436/2006* și cele ale *Legii privind statutul alesului local, nr. 768/2000*.

Conform art. 37, alin. (4) din *Legea nr. 132/2016*, prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35, și 36 se aplică în mod corespunzător și în cadrul procedurii de inițiere a controlului și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform informațiilor conținute în Registrul de stat al populației, dl Jitari Oleg, IDNP-XXXXX și XXXXX, IDNP- XXXXX, se află în relație de rudenie și anume cea de tata-fiu.

La 15.02.2024, dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, în conformitate cu prevederile art. 31 din *Legea nr. 132/2016*, prin procesul-verbal nr. 32/09, în privința dlui Jitari Oleg, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-09/2191 din 16.02.2024, dl Jitari Oleg a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din *Legea nr. 132/2016*.

Prin scrisoarea nr. 04-09/2006 din 15.02.2024, inspectorul de integritate a informat și autorul sesizării referitor la inițierea controlului prenotat.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a), b), c) și d), art. 33, alin. (6) și art. 37, alin. (4) din *Legea nr. 132/2016*, au fost consultate date din registrele informaționale de stat și solicitate Comisiei Electorale Centrale (solicitarea nr. 04-09/2190 din 20.02.2024), Primăriei s. Briceni, r-nul Dondușeni (solicitarile nr. 04-09/2192 din 20.02.2024 și nr. 04-09/3822 din 03.04.2024), Centrului Național Anticorupție (solicitarea nr. 04-09/3807 din 03.04.2024) informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin răspunsul Centrului Național Anticorupție, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 5149 din 08.04.2024, au fost remise următoarele documente relevante speței examinate:

1. *Contractul individual de muncă nr. 1 din 01.03.2023 prin care angajatorul, în persoana primarului s. Briceni r-nul Dondușeni dlui Jitari Oleg, angajează în calitate de administrator al ÎM,, Servicii comunale Briceni” pe dl XXXXX (fiu);*

2. *Procesul verbal nr. 1 din 14.02.2023 al Comisiei de concurs la funcția de administrator al ÎM,, Servicii comunale Briceni”;*

De menționat că potrivit acestuia dl Jitari Oleg nu a participat la ședință din motiv că s-ar afla în conflict de interese. Autoritatea Națională de Integritate nu a recepționat careva Declarații cu privire la conflict de interese care urmau a fi prezentate de către dl Jitari Oleg.

3. *Extras din Decizia nr. 2/2 din 15.02.2023 cu privire la numirea în funcție de administrator al ÎM,, Servicii comunale Briceni” a dlui XXXXX.*

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, la 09.04.2024, subiectului declarării i-a fost solicitat prezentarea punctului de vedere asupra obiectului controlului inițiat în privința sa.

Astfel că, prin scrisoarea nr. 5265 din 09.04.2024 pe marginea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese prezentată de către dl Jitari Oleg, ultimul a menționat că: „*nu am depus declarația la ANI deoarece am crezut că este suficient declarația făcută către Comisia grupului de lucru la concursul privind ocuparea funcției de administrator al ÎM,, Servicii comunale Briceni”.*

Aprecierea inspectorului de integritate.

Analizând materialele probatorii acumulate în cadrul procedurii de control, prin prisma pertinentei, concludentei și relevanței probatorii, concomitent și a punctului de vedere a subiectului declarării, inspectorul de integritate apreciază prezenta cauză după cum urmează:

Potrivit art. 31 din Legea integrității, nr. 82 din 25.05.2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

În conformitate cu prevederile art. 6 lit. b) și c) din Legea nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, cât și constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Conform art. 19 lit. b) din aceeași Lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Imperativitatea respectării întocmai a regimului juridic al conflictului de interese este prevăzută și la art. 11, alin. (2) al Legii cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, nr. 199/2010.

Principiile de evitare a conflictelor de interese și categoriile conflictelor de interese precum și modul de declarare și soluționare a acestora sunt aspecte reglementate la art. 11-14 al Legii nr.133/2016.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016:

conflictul de interese - situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

interesul personal - orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate,

din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Art. 12 alin. (3) din legea citată supra, stipulează: conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

La caz, art. 12 alin. (4) și (7) din Legea nr. 133/2016 îl obliga pe dl Jitari Oleg să informeze imediat ANI, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se afla și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

Subsecvent, art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevedea că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Informațiile conținute în sistemul informațional e-Management și în Registrul conflictelor de interese ținute de ANI, consolidează faptul că primarul Jitari Oleg, a semnat contractul individual de muncă cu dl XXXXX (feciorul acestuia), fără respectarea prevederilor legale enunțate mai sus, admițând astfel consumarea conflictului de interese.

În partea ce ține de explicațiile subiectului controlului, inspectorul de integritate le consideră ca nefondate or, necunoașterea unor exigențe nu prezintă o scuză plauzibilă întru justificarea eliberării de răspundere generată de încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese stabilită în prezentul control, în contextul în care dl Jitari Oleg avea obligația să se conformeze prevederilor art. 12 alin. (4), (5) și (7) din Legea nr. 133/2016

Consecvent, prevederile art. 10, alin. (1) al *Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local*, expres stipulează că, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor și să contribuie prin exemplul personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

La caz, din materialele dosarului de control, inspectorul de integritate, identifică probe concrete, pertinente și concludente care demonstrează că dl Jitari Oleg, nu a informat ANI despre situația de conflicte de interese în care s-a aflat în momentul semnării contractului de muncă nr. 1 din 01.03.2023 ce viza persoana apropiată - fecior, drept dovadă fiind și propriile declarații ale acestuia.

Mai mult, nu au fost identificate probe care ar demonstra că tratarea și soluționarea acestui conflict de interese a avut loc în modul prevăzut la art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016. Or, într-o ordine logică de idei, desprinsă din cadrul legal pertinent speței date, interesele personale nu pot concura cu exercitarea imparțială a mandatului de primar.

Subsecvent, inspectorul de integritate menționează faptul că normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese reprezintă în sine norme imperative sau categorice adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sanțiune. Or, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Exercitarea atribuțiilor de serviciu în situație de conflict de interese nu reprezintă altceva decât un act conex actelor de corupție, fapt stipulat expres în conținutul art. 45, alin. (2), lit.a) a *Legii integrității, nr. 82/2017*.

Mai mult, conform rigorilor legii precitate, în calitate de conducător al unei entități publice (primărie), dl Jitari Oleg avea obligația să ofere subalternilor săi exemplul propriu de respectare a interesului public și neadmiterea incidentelor de integritate în exercitarea mandatului de primar.

Studiind materialele dosarului de control și prevederile legale ce guvernează speța, **inspectorul de integritate concluzionează** că dl Jitari Oleg, primar al s. Briceni, r-nul Dondușeni, nu a declarat și nu a soluționat, în modul stabil, conflictul de interese prin ce a încălcat dispozițiile art. 12 alin. (4)-(7) și art. 14 alin. (3)-(4) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*, deoarece nu a luat măsuri pentru a proteja corectitudinea procesului de încheiere a actelor juridice, nu a declarat în scris și nu a soluționat conflictul de interese real în care se afla și a admis consumarea acestuia.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași *Lege*, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională, sau după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Alin. (4) lit. b) al aceluiași art. prevede că, din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

De asemenea, potrivit art. 39 alin. (2) din *Legea nr. 132/2016*, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Astfel, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate subliniază că, în cadrul controlului dl Jitari Oleg a încercat să ascundă unele informații esențiale în procedura de control, care ulterior au fost prezentate de către alte instituții.

Potrivit informațiilor obținute în cadrul controlului, consecințele abaterii s-au limitat la nivel local, adică în jurisdicția sat. Briceni, r-nul Dondușeni.

Cu referire la reputația autorității, se reține că aceasta nu poate rămâne neafectată, or primarul este primul ce urmează să servească drept exemplu pentru localitatea unde își exercită atribuțiile funcționale.

Considerând cele stabilite, inspectorul de integritate decide aplicarea prevederilor art. 39 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2016, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19 și art. 35-39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, -

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Jitari Oleg, primar al s. Briceni, r-nul Dondușeni manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea conflictului de interese real, în conformitate cu art. 12 alin.(5) și (7), art. 14 alin. (2)- (4) din Legea nr. 133/2016, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în partea constatatoare a prezentului act.

2. Se sesizează autoritatea responsabilă de numirea în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea inițierii procedurii de revocare a dlui Jitari Oleg din funcția (mandat) de primar al s. Briceni, r-nul Dondușeni.

3. Se decede, Jitari Oleg, din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică inclusiv funcția (mandat) de primar (cu excepția celor electiv), pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau data rămânerii definitiv actul de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie Jitari Oleg, în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitiv actul de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dlui Jitari Oleg, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspector de integritate principal
al Inspectoratului de Integritate ANI**

Vladislav GORCEAC

